

**İstanbul Milletvekili İsmail Hakkı Tekinel'in, Türk Ceza Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesine ve bâzı maddelerine fıkralar ilâvesine dair kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu
(2/357)**

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Türk Ceza Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesine ve bâzı maddelerine fıkralar ilâvesine dair kanun teklifi ve gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasına saygularıyla arz ederim.

29 . 5 . 1970

İstanbul Milletvekili
İsmail Hakkı Tekinel

GEREKÇE

Son senelerde, memleketimizde, kanunların boşluklarından faydalanmak suretiyle bâzı grupların toplu olarak birtakım eylemlere teşebbüs ettikleri görülmektedir. Belli bir amacın sağlanmasını teminen yapılmakta olan bu hareketlerin başlıcaları fabrika ve imalâthane gibi işyerlerinin, üniversite ve yüksek okullar gibi resmî yerlerin işgali suretiyle fiilî durumlar yaratılması ve umuma tahsis edilmiş olan taşıt araçlarının hareketten alıkonulması ve hareket halinde bulunanların durdurulması şeklinde tezahür etmektedir.

Bu mahiyetteki toplu hareketler arasında cezaevlerinde meydana gelen ayaklanmalar da dâhil edilebilir.

Yurdumuzda huzur ve sükûnu ve hattâ güvenlik ve asayiş bozma istidadını gösteren bu fiillerin, vahim neticeler tevlidebileceği göz önünde tutularak, önlenmesi ve uygulamaya açıklık verilmesi maksadıyla Türk Ceza Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesi ve bâzı maddelerine fıkralar ilâvesi zamuri görülmüştür.

1. Bu kanun teklifinin birinci maddesiyle Türk Ceza Kanununun 201 nci maddesi değiştirilmektedir.

Söz konusu maddenin 1 nci fıkrasında sanat ve ticaret serbestisinin men ve tahdidi, 2 nci fıkrasında da gerek işçiyi gerek ticaret ve sanat sahiplerini veya işvereni yevmiyeleri azaltıp çoğaltmaya yahut evvelce kabul edilen şartlardan başka şartlar altında mukavele kabulüne icbar etmek maksadıyla işin tatiline veya durmasına sebebiyet verilmesi, tatilin devamına âmir olunması öngörülmüş bulunmaktadır. Bu fiillerin cebir ve şiddet veya tehdit ile işlenmesi halinde suç teşekkül etmektedir.

Yukardaki maksatların istihsaline mâtuf olmak üzere işyerinin cebir ve şiddet yahut tehdit ile işgalinde, fiilin mahiyetine göre birinci veya ikinci fıkra hükmünün uygulanması gerekmekte ise de, cebir ve şiddet kullanmadan veya tehdit etmeksizin bir işyerinin işgali halinin 201 nci maddenin kapsamına girip girmediği hususu vazih değildir.

Bu hususu açıklığa kavuşturmak için maddenin 1 ve 2 nci fıkralarındaki maksatların istihsaline mâtuf olmak üzere cebir ve şiddet kullanmaksızın veya tehdit etmeksizin bir işyerinin her hangi bir suretle kısmen veya tamamen işgal edilmesi halinin suç olduğu teklifte sarahaten derpiş edilmiş bulunmaktadır.

Böylece, ticaret ve sanat serbestisini tahdit veya men yahut yevmiyeleri azaltıp çoğaltmaya veya evvelce tâyin edilen şartlardan başka şartlar altında mukavele kabulüne işçiyi veya sanat ve meslek sahiplerinin veya iş verenin icbar için bir işyerinin cebir ve şiddet kullanarak veya tehdit ederek işgal edilmesinde, fiilin mahiyetine göre 1 nci ve 2 nci fıkra hükmünün; yukarıdaki maksadın istihsaline mâtuf olmak üzere cebir ve şiddet kullanmaksızın veya tehdit etmeksizin her hangi bir suretle bir işyerinin kısmen veya tamamen işgal edilmesi halinde de maddeye ilâve edilen 3 ncü fıkra hükmünün tatbiki gerekecektir.

Maddede gösterilen hallerde, ayrıca bir tahribat meydana getirilmişse, bu keyfiyetin cezanın artırılması için bir sebep teşkil ettiği kabul edilmiş ve bu hususu sağlamak maksadıyla da maddeye diğer bir fıkra eklenmiştir.

Bu fıkradaki tahribattan maksat; icra olunan fiilin meydana getirmesi normal bir zarar olmayıp, bunun dışında ve failin izrar kasdına makrum olarak meydana getirdiği tahribattır. Bu husus fıkroda «ayrıca bir tahribat meydana getirilmişse...» ibaresiyle ifade edilmiştir.

Teklif edilen fıkralardaki işyeri unsurunun mânası açıktır. İşyerinin ne olduğunu İş Kanunu tâyin ve tesbit etmiştir.

Teklif edilen maddede, hudut ve şümulü ile riayeti gereken diğer kaideleri kanunda belli edilen, grev ve lokavt hakkının dışında kalan fiilî durumların önlenmesi istihdaf edildiğinden 275 sayılı Toplu Sözleşme, Grev ve Lokavt Kanununun işçi ve işverene tanıdığı hak ve vecibelerin tahdit veya genişletilmesi bahis konusu değildir.

Bu itibarla, 275 sayılı Toplu Sözleşme, Grev ve Lokavt Kanununun bütün hükümleri saklıdır.

Madde yeniden düzenlenirken çalışma hürriyetinin, grev ve lokavt hukuku haricinde tahdit veya men edilmesi keyfiyetinin millî ekonomi ve dolayısıyla kamu düzeninde meydana getireceği olumsuz etkiler göz önünde tutularak, müessiriyeti temin için, yürürlükteki maddenin cezalarının aşağı haddi artırılmış ve maddeye eklenen fıkraların cezası da yukarıdaki fıkralar cezalarıyla mütenasib olmak üzere tâyin ve tesbit edilmiştir.

2. Teklifin 2 nci maddesiyle Türk Ceza Kanununun 254 ncü maddesine 2 fıkra eklenmektedir.

Yürürlükteki madde resmî merciler âzalarından veya Hükümet memurlarından biri hakkında vazifesine mütaallik bir işi yapmaya yahut yapmamaya icbar için şiddet veya tehdit gösteren kimseyi cezalandırmaktadır.

Bu itibarla, icbardan ayrı olarak, her hangi bir saikle görev yapılan yerlerin mücerret işgaliyle maddede gösterilen vazifelerinin dolaylı olarak görevlerini yapmalarına imkân verilmemesi hali maddenin kapsamı dışında kalmaktadır.

Maddeye ilâve edilen ilk fıkra ile, vazife görülen yerin mücerret işgali ve bu suretle memurun vazifesini görme imkânının selbedilmesi hali müstakil bir suç olarak öngörülmüş bulunmaktadır.

Maddeye ilâve edilen 2 nci fıkra ile de, 201 nci maddede belirtildiği gibi bu maddede yazılı hallerde ayrıca bir tahribat meydana getirilmişse tâyin olunan cezanın tahribatın derecesine göre üçte birden yarıya kadar artırılması derpiş edilmiş bulunmaktadır.

3. Teklifin üçüncü maddesiyle, 647 sayılı Cezaların İnfazı Hakkında Kanunun muvakkat 2 nci maddesinin zımnen kaldırmış bulunduğu Türk Ceza Kanununun 304 ncü maddesi yerine, toplu bir hareket niteliğinde bulunan, ceza evlerindeki ayaklanmaları müessir bir şekilde tecrim için yeni bir madde sevk edilmiş bulunmaktadır. Madde ayaklanma fiilinin hususiyetleri nazarı itibara alınarak bendlere ayrılmış bulunmaktadır.

Birinci bendde üç ve daha ziyade mahkûm veya mevkufun veya her iki grubun müştereken ceza evi idaresine karşı ayaklanmalarının müeyyidesi derpiş edilmiş bulunmaktadır. Aynı bendin 2 nci fıkrasında ise bu maddedeki ayaklanma unsurundan ne kastedildiği ifade edilmiş bulunmaktadır.

3 ncü ve 4 ncü fıkralarda ise şiddet sebepleri gösterilmiş bulunmaktadır. 4 ncü fıkradaki tahribat unsuru yalnız ceza evi ve müştemilâtından yapılmış olan zararları değil buralarda mevcu-

dolan eşyalar üzerinde vâkı zararları da kapsamaktadır. Üçüncü bend hükmünde ise ayaklananların meşrutan tahliye hükmünden istifade etmeleri bâzı kayıtlayıcı şartların tahakkukuna tabi kılınmıştır.

Bu bend hükmüne göre meşrutan tahliye hükmünden istifade edecek olan mahkûmlardan muvakkat hürriyeti bağlayıcı cezaya mahkûm edilmiş olanlar bütün cezalarının beşte dördünü, hangi fiilden doğmuş olursa olsun müebbet ağır hapse mahkûm edilmiş olanlar cezalarının 30 senesini iyi halle geçirmedikçe meşrutan tahliyeden istifade edemeyeceklerdir.

4. Bir maksadın istihsaline vasıta ve baskı olmak üzere bâzı gruplar tarafından toplu olarak veya münferiden umuma tahsis edilmiş olan taşıt araçlarının hareketine mâni oldukları veya hareket halinde olanlarını durdurdukları müşahede edilmiştir. Genel güvenliği ve asayışı bozucu bu hareketlerin önlenmesini temin maksadiyle teklifin dördüncü maddesi sevk edilmiş bulunmaktadır.

Bu suretle 3038 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılmış bulunan 384 ncü madde yerine yeni bir madde konulmuştur.

Adalet Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Adalet Komisyonu
Esas No. : 2/357
Karar No. : 52

2 . 6 . 1970

Yüksek Başkanlığa

Istanbul Milletvekili İ. Hakkı Tekinel'in T. C. Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesine ve bâzı maddelerine fıkralar ilâvesine dair 2/357 esasta kayıtlı kanun teklifinin, Yüksek Başkanlıkça Komisyonumuza gönderilmesi üzerine, Adalet Bakanlığı temsileisi de hazır bulunduğu halde komisyonumuzda tetkik ve müzakere edildi.

Kanun teklifinin gerekçesinde de ifade edildiği ve hile son senelerde memleketimizde kanunların yetersizliklerinden ve boşluklarından faydalanmak suretiyle bâzı grupların toplu olarak memleket huzurunu bozan birtakım hareketlere teşebbüs ettikleri görülmektedir. Belli bir amacın sağlanmasını teminen yapılmakta olan bu hareketler, başlıcaları, fabrika ve imalâthane gibi işyerlerinin, üniversite ve Yüksek Okullar gibi resmî yerlerin işgali suretiyle fiilî durumlar yaratılması ve kanunsuz olarak resmî görevlilerin çalışmalarının durdurulması ve umuma tahsis edilmiş taşıt araçlarının hizmetten alıkonulması şeklinde tezahür etmektedir. Bu mahiyetteki toplu hareketler arasında ceza evlerinde meydana gelen ayaklanmaları da dâhil etmek lâzımdır.

Yurdumuzda huzur ve sükûnu ve hattâ güvenlik ve asayışı bozma istidadını gösteren bu fiillerin vahim neticeler tevli dedebileceği göz önünde tutularak kanundaki boşlukların doldurulması suretiyle önlenmesi ve uygulamaya açıklık verilmesi maksadiyle Türk Ceza Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesi ve bâzı maddelerine; teklifte olduğu gibi, fıkralar ilâvesinin yerinde ve zaruri olduğu müşahede edilerek komisyonumuza bâzı değişikliklerle ittifaken kabul edilmiştir.

1. Türk Ceza Kanununun 201 nci maddesini değiştiren teklifin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiş ve ancak bu madde ile ilgili gerekçeye aşağıdaki ilâvenin yapılması uygun görülmüştür.

Teklifin son fıkrasında yazılı tahribat kelimesi zarar mefhumundan daha ileriye bir maksadı ifade etmektedir. Tahribatın vukuu halinde takdire bağlı olmaksızın tahribatın derecesine göre verilecek cezanın üçte birden yarıya kadar artırılması öngörülmüştür.

Tahribat derecesine varmayan zararın vukuu halinde genel hükümler dairesinde bu fıkradan ayrı olarak hâkimin verilecek cezayı artırmak yetkisine dokunulmamıştır. Başka bir deyişte ka-

nun metninde yazılı hallerde bu maddede yazılan ve son fıkranın uygulanmasını icabettiren tahribat meydana gelmemiş ise cezaların artırılması bahis konusu olmayacak ve tahribat derecesine varmayan zararın vukuu halinde hâkim genel hükümler içerisinde takdirine bağlı olarak vukubulan zarardan dolayı cezayı artırmak suretiyle hüküm tesis edebilecektir.

Bunun dışında genel hükümler dâhilinde fiilden bir zarar veya tahribat meydana geldiği takdirde zarar veya tahribatın tazmini mümkün olacaktır.

2. Türk Ceza Kanununun 254 nci maddesine iki fıkra eklenmesine dair teklifin 2 nci maddesi komisyonumuzca aynen kabul edilmiş ve bu madde yazılı tahribat anlamının yukarıda ilâve edilen gerekçede yazılı olduğu şekilde anlaşılması lâzımgeldiğinin rapora derci uygun görülmüştür.

3. Kanun teklifinin 3 nci maddesi mevzuatımızda bulunmayan yeni ve müstakil bir suçun unsurlarıyla verilecek cezaları tesbit etmiştir.

647 sayılı Cezaların infazı hakkında Kanunun geçici 2 nci maddesiyle T. C. Kanununda ve hususi kanunlarda yazılı sürgün cezaları kaldırılmış bulunmaktadır. Mer'î T. C. Kanununun 304 nci maddesinde sürgün cezasına mahkûm olan kimsenin, ikametine mecbur tutulduğu yerden kaçması fiilinin cezalandıran bir hükmü ihtiva etmesi sebebiyle mevzuu kalmıyan ve tatbik kabiliyeti olmıyan T. C. Kanunu içerisinde bir madde numarası kapatmak suretiyle yer alan bir hükümden ibarettir. Teklifte bir yandan bu ölü madde kaldırılmış, diğer taraftan 304 nci madde yeni suç unsurları ve müeyyideler koymak suretiyle yeniden tedvin edilmiştir.

Teklif komisyonumuzca genel olarak kabul edilmiş ancak, söz konusu maddenin 1 nci bendinin ayaklanmayı tarif eden 2 nci fıkrasında gösterilmiş olan hareketleri ceza evi idaresini fiilen imkânsız hale getirmiş olması hali suçun teşekkülü için kâfi görüldüğünden bu fıkra hükmünün bu mânasını zayıflatan (kısmen veya tamamen) kelimeleri çıkartılmak suretiyle fıkra vuzuha kavuşturulmuştur.

Yine 2 nci bendin 1 nci fıkrasındaki ayaklanmayı (teşvik ve tahrik edenler) unsur ve ibaresi azmettirenler şeklinde değiştirilmiş, bunun sonucu olarak fıkra metninde yazılı (teşvik ve tahrikin mahiyetine göre) ibaresi (azmettirmenin mahiyetine göre) şeklinde açıklığa kavuşturulmuştur.

Değişikliğe tabi tutulan 2 nci bendin 1 nci fıkrasındaki cezanın ayaklananlara uygulanan ceza olmasına nazaran, buradaki mânevi iştirakin, Ceza Hukukumuzun genel esaslarına uygun olarak; asli mânevi iştirak yani azmettirme şeklinde olması gerekir. Bu halde T. C. Kanununun 64 nci maddesindeki esastan ayrılmayı haklı gösteren sebep ise azmettiren kimse hakkında ceza evlerindeki hususiyet göz önünde tutularak, aynı maddenin; azmettiren kimse hakkında hükümlenilecek esas cezanın bir miktar azaltılmasını mümkün kılan 2 nci fıkra hükmünün uygulanmasının önlenmesini temin teşkil etmektedir.

Bu maksada göre ayaklanmayı teşvik eden kimse suçun işlenmesine fiilen katılmadığı halde hakkında T. C. Kanununun 65 nci maddesinin 1 nci fıkrası hükmü uygulanacaktır.

Teklif edilen 304 nci maddenin 2 nci bendinin 2 nci fıkrasının (azmettirenler veya teşvik edenler) şeklinde değiştirilmesinde yukarıda izah edilen düşünce vâridolamaz. Zira, azmettiren veya teşvik eden kimse, ayaklanmaya da fiilen katıldığı takdirde, fiili irtikâbeden veya doğrudan doğruya işliyen bir kimse durumunda olacağından, Ceza Hukukumuzun umumi esaslarına göre, suçun maddede yazılı olan cezasının tamamına müstahaktır.

Bu fıkroda yapılan ise ceza evinde, ıslah edilmeleri için bir rejim altında bulunan talihsiz kimselerin ayaklanmalarının öncüsü olmaları sebebiyle kendilerine maddede yazılı olan cezanın âzami haddinin uygulanmasını teminden ibarettir.

Bunun dışında kanun teklifinin 1 nci fıkrasında yazılı cezanın asgari haddinin 3 seneden 1 seneye ve âzami haddinin 5 seneden 3 seneye indirilmesi ve yine 3 nci fıkrasında yazılı cezanın asgari haddinin 5 seneden 3 seneye, âzami haddinin 7 seneden 5 seneye indirilmesi daha müessir bir tatbikatın temini ve bu miktar cezanın bu suçların hapishanelerde işlenmiş olması sebebiyle hayata bağlayıcı ve bu niteliği ile daha ıslah edici olacağı düşüncesi ile uygun görülmüştür.

4. Teklifte 23 . 6 . 1936 tarihli ve 3038 sayılı Kanunla kaldırılmış olan 384 ncu madde yerine hâsıl olan madde boşluğunun doldurulmak amacıyla teklifin 4 ncu maddesi getirilmiş ve bu usul Komisyonumuzca uygun mütalâa edilmiştir.

Ancak maddenin kara nakil vasıtaları hakkında uygulanması maksadiyle sevk edildiği göz önünde tutularak gerekli değişiklik yapılmış ve ayrıca kara nakil vasıtalarının durdurulması veya başka bir yere sevk ettirilmesi keyfiyeti yalnız umumun istifadesine arz edilmiş olanlar için değil, bir fabrikada, veya işyerinde çalışanlar veya üniversite talebeleri, memurlar, hizmetliler gibi belli bir topluluğa yahut bir hizmetin ifasına tahsis edilmiş olanlar için de söz konusu olabileceğinden maddedeki (umumun istifadesine arz edilmiş olan nakil vasıtaları) ibaresi (umumun veya belli bir topluluğun istifadesine yahut bir hizmetin ifasına tahsis edilmiş bulunan kara nakil vasıtalarını) şeklinde değiştirilmiş ve yapılan bu değişikliklerle kanun teklifinin tümü Komisyonumuzca ittifaken kabul edilerek öncelik ve ivedilikle görüşülmesi kararlaştırılmıştır.

Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygiyle sunulur.

Adalet Komisyonu Başkanı İstanbul <i>İ. Hakkı Tekinel</i>	Sözcü İçel <i>Mazhar Arıkan</i>	Kâtip Diyarbakır <i>Behzat Egilli</i>	Çorum <i>Abdurrahman Güler</i>
Elâzığ <i>Samet Güldoğan</i>	Erzurum <i>Rasim Cınıslı</i>	Isparta Yusuf Uysal İmzada bulunamadı	Kars <i>Kemal Kaya</i>
Kastamonu <i>Mehmet Seydibeyoğlu</i>	Malatya <i>Hakkı Gökçe</i>	Mardin <i>E. Kemal Aybar</i>	Niğde <i>Mevlût Ocakçoğlu</i>
	Ordu <i>Orhan Vural</i>	Sivas <i>Tevfik Koraltan</i>	

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ İ. HAKKI
TEKİNEL'İN TEKLİFİ

**Türk Ceza Kanununun bâzı maddelerinin de-
ğiştirilmesine ve bâzı maddelerine fıkralar ilâ-
vesine dair kanun teklifi**

MADDE 1. — Türk Ceza Kanununun 201 nci maddesi aşağıda yazılı olduğu şekilde de-ğiştirilmiştir :

«Madde 201. — Her kim cebir ve şiddet ya-
hut tehdit ile sanat veya ticaret serbestisini her
ne suretle olursa olsun tehdit veya men ederse
altı aydan iki seneye kadar hapis cezasına mah-
kûm olur.

Her kim cebir ve şiddet veya tehdit ile ge-
rek işçiyi ve gerek ticaret ve sanat sahiplerini
veya işverenleri yevmiyeleri azaltıp çoğaltma-
ya yahut evvelce kabul edilen şartlardan baş-
ka şartlar altında mukaveleler kabulüne icbar
etmek maksadiyle bir işin tatiline veya nihayet
bulmasına sebebiyet verir veya tatilin devamı-
na âmil olursa bir seneden beş seneye kadar
hapis cezasıyla cezalandırılır.

Her kim yukarı fıkralardaki maksatların
istihsaline mâtuf olmak üzere, cebir ve şiddet
veya tehdidolmaksızın, işyerini her ne suretle
olursa olsun kısmen veya tamamen işgal eder-
se üç aydan bir seneye kadar hapis cezasıyla
cezalandırılır.

Yukarıki fıkralarda yazılı hallerde ayrıca
bir tahribat meydana getirilmişse tâyin olunan
ceza, tahribatın derecesine göre, üçte birden
yarıya kadar artırılır.»

MADDE 2. — Türk Ceza Kanununun 254
ncü maddesine aşağıda yazılı olduğu şekilde iki
fıkra eklenmiştir :

«Her kim birinci fıkrada yazılı olan şahıs-
lardan birinin vazife gördüğü yeri her ne su-
retle olursa olsun kısmen veya tamamen işgal
ederek, vazifesine mütaallik bir işin yapılma-
sına mâni olursa altı aydan üç seneye kadar
hapis cezasıyla cezalandırılır. Fiil; cebir ve
şiddet veya tehditle işlenirse bir seneden üç
seneye kadar, silâhla işlenirse iki seneden beş
seneye kadar hapis cezasına hükmolunur.

Yukarıki fıkralarda yazılı hallerde ayrıca
bir tahribat meydana getirilmişse tâyin olunan
ceza, tahribatın derecesine göre üçte birden ya-
rıya kadar artırılır.»

ADALET KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

**Türk Ceza Kanununun bâzı maddelerinin de-
ğiştirilmesine ve bâzı maddelerine fıkralar
ilâvesine dair kanun teklifi**

MADDE 1. — Türk Ceza Kanununun 201
nci maddesi aşağıda yazılı olduğu şekilde de-
ğiştirilmiştir :

«Madde 201. — Komisyonumuzca aynen ka-
bul edilmiştir.»

MADDE 2. — Türk Ceza Kanununun 254
ncü maddesine aşağıda yazılı olduğu şekilde iki
fıkra eklenmiştir :

«Madde 254. — Komisyonumuzca aynen
kabul edilmiştir.»

(Teklif)

MADDE 3. — Türk Ceza Kanununun 304 ncü maddesi aşağıda yazılı olduğu şekilde değiştirilmiştir :

«Madde 304. — I - Önceden aralarında bir anlaşma olsun veya olmasın üç ve daha ziyade mahkûm veya mevkuf her ne sebeple olursa olsun cezaevi idaresine karşı ayaklanırsa üç seneden beş seneye kadar hapis cezasıyla cezalandırılırlar.

Cebir ve şiddet veya tehdit göstererek veya nüfuz ve müessir kuvvet sarf ederek veya nümayiş yahut gürültü çıkararak cezaevinin idaresine kısmen veya tamamen mâni olunması hali bu maddenin tatbikinde ayaklanma sayılır.

Kullanılmış olmasa bile, ayaklanmaya silâhla katılan mahkûm veya mevkufar beş seneden yedi seneye kadar hapis cezasıyla cezalandırılırlar.

Yukarıki fıkralarda yazılı hallerde ayrıca bir tahribat meydana getirilmişse tâyin olunan ceza tahribatın derecesine göre üçte birden yarıya kadar artırılarak hükmolunur.

II - Ayaklanmayı teşvik ve tahrik edenlere de teşvik ve tahrikin mahiyetine göre, birinci bendin birinci veya üçüncü veya dördüncü fıkralarında yazılı cezalar aynen hükmolunur.

Teşvik veya tahrik edenler ayaklanmaya fiilen katıldıkları takdirde birinci bendin birinci veya üçüncü veya dördüncü fıkralarında yazılı olan cezaları yukarı haddi hükmolunur.

III - Haklarında bu madde hükmü uygulananlardan muvakkat hürriyeti bağlayıcı cezaya mahkûm edilmiş olanlar cezalarının beşte dördünü, müebbet ağır hapse mahkûm edilmiş olanlar cezalarının otuz senesini iyi halle geçirmedikçe meşrutan tahliyeden istifade edemezler.»

MADDE 4. — 23 . 6 . 1936 tarih ve 3038 sayılı Kanunla kaldırılan Türk Ceza Kanununun 384 ncü maddesi yerine aşağıda yazılı olan madde 384 ncü madde olarak konulmuştur :

«Madde 384. — Cebir ve şiddet veya tehdit göstererek veya nüfuz ve müessir kuvvet sarf ederek yahut hile ile umumun istifadesine arz edilmiş olan nakil vasıtalarını hareket ettirmiyen veya hareket halinde bulunanları durdu-

(Adalet Komisyonunun değişikliği)

MADDE 3. — Türk Ceza Kanununun 304 ncü maddesi aşağıda yazılı olduğu şekilde değiştirilmiştir :

«Madde 304. — I - Önceden aralarında bir anlaşma olsun veya olmasın üç veya daha ziyade mahkûm veya mevkuf her ne sebeple olursa olsun ceza evi idaresine karşı ayaklanırsa bir seneden üç seneye kadar hapis cezasıyla cezalandırılırlar.

Cebir ve şiddet veya tehdit göstererek veya nüfuz ve müessir kuvvet sarf ederek veya nümayiş yahut gürültü çıkararak ceza evinin idaresine mâni olunması hali bu maddenin tatbikinde ayaklanma sayılır.

Kullanılmış olmasa bile, ayaklanmaya silâhla katılan mahkûm veya mevkufar üç seneden beş seneye kadar hapis cezasıyla cezalandırılırlar.

Yukarıki fıkralarda yazılı hallerde ayrıca bir tahribat meydana getirilmişse tâyin olunan ceza tahribatın derecesine göre üçte birden yarıya kadar artırılarak hükmolunur.

II - Ayaklanmaya azmettirenler de azmettirmenin mahiyetine göre, birinci bendin birinci veya üçüncü veya dördüncü fıkralarında yazılı cezalar aynen hükmolunur.

Azmettirenler veya teşvik edenler ayaklanmaya fiilen katıldıkları takdirde birinci bendin birinci veya üçüncü veya dördüncü fıkralarında yazılı cezaların yukarı haddi hükmolunur.

III - Haklarında bu madde hükmü uygulananlardan muvakkat hürriyeti bağlayıcı cezaya mahkûm edilmiş olanlar cezalarının beşte dördünü, müebbet ağır hapse mahkûm edilmiş olanlar cezalarının otuz senesini iyi halle geçirmedikçe meşrutan tahliyeden istifade edemezler.»

MADDE 4. — 23 . 6 . 1936 tarih ve 3038 sayılı Kanunla kaldırılan Türk Ceza Kanununun 384 ncü maddesi yerine aşağıda yazılı olan madde 384 ncü madde olarak konulmuştur.

«Madde 384. — Cebir ve şiddet veya tehdit göstererek veya nüfuz ve müessir kuvvet sarf ederek yahut hile ile umumun veya belli bir topluluğun istifadesine yahut bir hizmetin ifasına tahsis edilmiş bulunan kara nakil vasıtala-

(Teklif)

ran veya gitmekte olduğu yerden başka bir yere sevk ettiren kimse üç aydan bir seneye kadar hapis cezasıyla cezalandırılır.

Fiil on ve daha ziyade kimse tarafından birlikte işlendiği takdirde yukarıda yazılı olan ceza yarı nisbetinde artırılarak hükmolunur.»

MADDE 5. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6. — Bu kanun hükümlerini Adalet Bakanı yürütür.

(Adalet Komisyonunun değişikliği)

rını hareket ettirmeyen veya hareket halinde bulunanları durduran veya gitmekte olduğu yerden başka bir yere sevk ettiren kimse üç aydan bir seneye kadar hapis cezasıyla cezalandırılır.

Fiil on ve daha ziyade kimse tarafından birlikte işlendiği takdirde yukarıda yazılı olan ceza yarı nisbetinde artırılarak hükmolunur.»

MADDE 5. — Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.